

Naročnino in nanašila s prejemom upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Jubilejni dan.

Jubilejni dan, 2. december, se bliža. Vsa država in vsi narodi se pripravljajo, da bi slavili ta dan dostojno, da bi izkazali svojo ljubezen in udanost do viteškega vladarja, plemenitega kneza in očeta Svojih ljudstev.

Bogate dežele in občine se odločujejo za različne ustanove in zavode ter žrtvujejo tisočake in stotisočake v ta nameo. Naša dežela je preuboga, da bi mogla tekmovati z njimi ter ustanavljati velike in drage ustanove v proslavo 2. decembra 1908. A tudi ona se pripravlja, da bo dostojno slavila jubilejni dan ter da izkaže svojo udanost vladarju, kateremu je božja milost podelila redki dar, da nosi skozi 60 let vladarsko žezlo v svojih rokah.

Kakor čujemo, pripravlja se v to Furlanijo, kjer hoče tekmovati jedna občina z drugo, da izkaže svojo zvestobo in svoje spoštovanje do jubilanta. Tudi goriško mesto noče zaostati, tudi ono se hoče pokazati v svitu lojalne občine.

Kaj pa mi Slovenci? Ali ne damo tudi mi odduška svojim patrijotičnim čutom? Deželni odbor nam je pokazal pot, katero nam je hoditi, da na dostojen, lep način proslavimo dan 2. decembra, ne da bi občine pri tem trpele pretežkih denarnih žrtv. Tozadevna okrožnica dež. odbora županstvu in predsedništvom gospodarskih svetov v deželi nasvetuje med drugim tudi to, naj se prirede na predvečer slavnega in slavnostnega dne, t. j. dne 1. decembra, one slavnosti, ki so ob slovesnih prilikah običajne. Dalje nasvetuje, naj se snide starešinstvo po slovesni sveti maši dne 2. decembra v slavnostno sejo, v kateri naj se prečita in sprejme udanostna adresa na cesarja.

Mogotec v Gosposki ulici odsvetuje prireditvi takih slavnosti, češ da izvirajo od deželnega odbora, ki je nepostaven, katerega raditega ni treba ubogati. Uverjeni smo, da naši župani in drugi veljavni možje se ne bodo ozirali na te izbruhe osebnega srda in ne bodo vprašali, od koga izvira predlog, marveč kakšen da je. Ker spoznajo, da je pameten, dober, primeren, ga sprejmejo in se ne bodo dali odvrniti od dobre stvari.

V dopolnitev odborovega predloga bi mi nasvetovali našim slov. občinam še sledeče:

Na predvečer slavnostnega dne naj bi se točno ob 6. uri v noč po vseh cerkvah — dogovorno s cerkveno oblastjo — slovesno zvonilo ali pritrkovalo skozi pol ure in naj bi se oddalo 21 strelav iz topičev, kjer je to dovoljeno. Če bo vreme dopuščalo in bo primeren prostor za to, naj bi se zažigali kresovi in umetni ognji, naj bi se razsvetile hiše

in godba naj bi svirala, kjer je na razpolago. Slovesnozvonenje z 21 streli naj bi se ponavljalo dne 2. decembra točno ob 6. uri zjutraj. Drugo naj bi se vršilo po navodilih deželnooborske okrožnice.

Priporočamo pa še posebej, naj bi vse občine, ki niso še tega storile, prispevale v svrhu hitre ustanovitve slovenskega sirotišča v Gorici sebi v čast, okraju in Slovincem v korist in cesarju v veselje. Če katera občina nemore izplačati vse ustanovnine 200 K v enem letu, naj raztegne izplačilo na več let.

To so naši nazori in naši nasveti glede te slavnosti, kateri naj bi se blagohotno vpoštevali in po možnosti izvršili.

Slovenski župani bodo morali vso zadevo resno in trezno premisliti ter odločiti se za to ali za ono. Trenotek je preresen, da bi ga mogli prezevati.

Pomoč kmečkemu ljudstvu.

V nedeljo dne 15. t. m. se je ustanovila v Podmelcu nova podružnica deželne zavarovalnice za govejo živino, ki je za naše kmečko ljudstvo prevažna ustanova. Na zborovanju je govoril dr. Pavlica iz Gorice, ki je razvijal sledeče misli: Kmečki stan je najvažnejši stan v državi. Zato morajo vse države in dežele polagati glavno skrb v pomoč kmečkemu ljudstvu. Dokler stoji trdno kmečki stan, stoji trdno tudi država in dežela, stoji trdno tudi narod. Saj je sploh znano, da kmečki stan ni le važen kot pridelovalec živeža za vse stanovce, ampak da je tudi nevsahljiv vir pomlajevanja za vse druge stanovce, obrtniške in uradniške, in da je steber tudi armadi, ker je po statistiki dognano, da je do 80% vseh vojakov sinov kmečkega stanu. Zato pa morajo vse prave ljudske in kmečke stranke v prvi vrsti skrbeti za organizacijo kmečkega ljudstva, za povzdigo kmetijstva in kar je s kmetijstvom združeno, zlasti za povzdigo živinoreje, ki je kmetu glaven vir dohodkov. Govornik pojasni te vzroke, zakaj je moralo rimsko cesarstvo in judovsko kraljestvo propasti. Glavni vzrok je bil, ker se je zanemarl kmečki stan. Dokler so Judje bili kmetovalci, kakor jim je velevala Božja zapoved, so bili kot narod nepremagljivi. Tako je tudi z drugimi narodi. S kmetom stoji in pade narodnost. Prva skrb torej vseh pravih ljudskih in kmečkih strank mora biti za kmeta.

Prav ta skrb za dobrobit kmečkega ljudstva je rodila misel o zavarovalnicah za govejo živino. Mej sredstvi

namreč, ki pomagajo kmetu, so tudi zavarovalnice za govejo živino. Take zavarovalnice naj bi ne manjkalo v nobeni občini naše dežele. Včasih je bilo težavno ustanavljati take zavarovalnice, ker ni bilo mej njimi zveze in niso dobivale pomoči od dežele. Zato so vse te zavarovalnice po deželi le hirale. Sedaj pa imamo zavod za vzajemno zavarovanje goveje živine za celo deželo goriško-gradiščansko. Dežela plačuje iz deželnega zaloga vse upravne stroške, polovico stroškov za liječenje bolne živine in za zdravnika, polovico komisijskih stroškov in daje podružnicam brezobrestna posojila. Bilo bi nespametno, ko bi se občine ne poslužile te dobrote. Dežela hoče s tem podpirati živinorejo.

S. L. S., ki je edina prava kmečka stranka na Goriškem, je že prej po naši deželi snovala zavarovalnice za govejo živino, ker je s tem hotela koristiti kmetovalcem, tembolj pa si prizadeva sedaj, ko smo dobili deželno zvezo in je deželni odbor vzel vse delo v roke. S. L. S. se zaveda, da je kmečki stan za naš narod najvažnejši stan. Dokler bodo naši kmečki domovi trdni, stal bo tudi naš mili slovenski narod trdno in neomajno. Pod krovom kmečke hiše ima naša narodnost, pa tudi sv. vera, kakor uči izkušnja, najvarnejše zavetje. Bodi torej tudi za naprej naša prva skrb za okrepitve kmečkega stanu v boljše bodočnost slovenskega naroda!

Govornik je v nadaljnjem govoru obširno pojasnjeval pravila deželne zavarovalnice. Na koncu je dajal na razna vprašanja zbranih živinorejcev pojasnila. V prvi odbor so izvoljeni: P. n. Štefan Božič, Klavže 53, kot predsednik, Jožef Murovec, Podmelec 46, kot podpredsednik, Miha Kos, Kneža 2, kot prvi nadzornik, Jožef Rutar, Logaršče 8, kot drugi nadzornik in Jakob Kuštrin, Podmelec 98, kot namestnik.

Govorila sta na zborovanju tudi domači g. župnik Kovačič in novoizvoljeni predsednik Štefan Božič, ki je izrazil željo, naj bi besede gg. govoznikov padle na dobra tla in obrodile obilo sadu. Bog blagoslovi novo ustanovo v prid kmečkemu ljudstvu!

Politični pregled.

Sklicanje državnega zbora. — Državni zbor je sklican na dan 26. t. m. Cesar Franc Jožef čestital papežu.

Cesar Franc Jožef je po posebnem odposlaništvu čestital papežu Pij-u X.

ob njegovem jubileju. Odposlaništvo je bilo sprejeto v Vatikanu z veliko častjo. V prestolni dvorani je zaslišal sv. oče odposlaništvo. Knez Schwarzenberg je izročil papežu cesarjevo lastnoročno pismo in zlat, z briljanti okrašen križ.

Uradniško ministerstvo.

Ker se ni posrečilo baronu Bienenrth-u, da bi sestavil parlamentarno ministerstvo, zadovoljiti se mora za sedaj z uradniškim ministerstvom, ki je tako-le sestavljeno:

Predsedništvo baron Bienenrth; za notranje reči baron Haerdtl; voditelj ministerstva za uk in bogočastje vitez Kanera; voditelj justičnega ministerstva sekijski načelnik Holzknacht, voditelj finančnega ministerstva baron Iorkasch Koch; voditelj trgovskega ministerstva dr. Mataje, voditelj železniškega ministerstva vitez Forster; voditelj kmetijskega ministerstva sekijski načelnik Pop; minister domobranstva feldmaršallajtnant pl. Georgi, voditelj ministerstva javnih del grof Wickenburg; poljski minister vitez Abrahamovic; češki minister dr. Začek in nemški minister dr. Schreiner. Od imenovanih so trije Čehi, dva Poljaki drugi pa Nemci. To ministerstvo je le prehodno ministerstvo, kajti cesar je naročil v lastnoročnem pismu baronu Bienenrth-u, ne delati na to, da sestavi prej ko prej parlamentarno ministerstvo.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. Blazij Grča, župnik v Šempasnu, 20 K; S. G. v Avčah 10 K; občina Bilje pristopila vled staršinskega sklepa kot ustanovnica z 200 K; župan Savnik v Biljah in biljensko staršinstvo odstopilo svojo nagrado v znesku 140 K; Josip Skočir, dekan v Devinu 30 K; Filip Abram, vikar v Pliškovicah 10 K; Nikolaj Sedej, kaplan v Podmelcu 8 K; Kristof Tomič, kaplan v Tolminu 2 K; dobromisleči Sovodenjci pri omizju č. g. vikarja veseleč se izbor-nega pevskega zbora kronberškega, ki je sodeloval pri cerkveni slavnosti sv. Martina, nabrali 16 K (4 K za „Šolski Dom“); županstvo Livek 10 K; županstvo v Ozeljanu 50 K; Franc Kodrič, kurat na Trnovem 5 K (toliko tudi za „Alojzijevišče“); Anton Plesničar, župnik v Lokvah 2 K; Josip Kos, kaplan 1 K; Marvin Josip, Vogersko 20 v; Cotič Frančišek, Vrh 20 v; Jakob Komel, Kronberg 1 K; Carli Emilija, Tolmin 2 K; Ivan Knez, Št. Ferjan 20 v; Alojzij Korte, dimnikar 2 K; Franc Novič, krojač 1 K.

Bog poplačaj vsem stotero! Vse v boljše bodočnost slovenskega

naroda pod slavno vladu Njega Velikanstva Franca Jožefa I.

Opomba: Občni zbor „Slovenskega sirotišča“ bo meseca januarja 1909. Edino ustanovniki, ki darujejo vsaj 200 K in podpiratelji, ki darujejo na leto najmanj 10 K, imajo pravico na občnih zborih glasovati. Občine bodo glasovale po svojih županih ali drugih zakonitih zastopnikih. Občni zbor izvoli 5 odbornikov, 2 namestnika in 2 pregledovalca računov. Želeli je, da bi vstopili v odbor tudi zastopniki naših občin, ki so za zavod prispevale. V ta namen bomo vabili gg. župane še posebe, da se prav gotovo udeležijo občnega zbora. „Slovensko sirotišče“ je namenjeno v izključno korist slovenskih občin in slovenske narodnosti na Goriškem.

Za „Alojzijevo“ so darovali: p. n. gg. Vatrovec Josip, Sv. Ivan pri Trstu 1 K; Anton Gabrijelčič, Anhovo 1-10 K; Andrej Batagelj, Vrtovin 40 v; pred. g. Filip Abram, vikar 5 K; slavno županstvo Ljvek 10 K.

Našemu upravitelju je došlo: Ant. Gabrijelčič, Anhovo 1 K 10 v, Andrej Batagelj, Vrtovin 40 v, Filip Abram, vikar 5 K; Josip Kos, kaplan 3 K, za „Sirotišče“ 1 K, za „Šolski Dom“ 2 K, za S. K. S. Z. 2 K.

Vsem dobrotnikom prisrčna hvala!

Ljudsko zavarovanje.

Prestanek pričakovanja.

Za delavca pomenja brezdelnost izločitev iz zavarovalne dolžnosti. Zakon omogoča, da se v tem primeru ohranjajo v moči pridobljene pravice z majhnimi prispevki. Isto velja za samostojno osebo, ki izstopi začasno iz zavarovanja.

Ako samostojna oseba ne more plačevati polnih prispevkov za svoje zavarovanje, lahko prav tako s povsem majhnimi dajatvami svoje pričakovanje vzdržuje v moči. Na ta način skuša načrt uravnati to za prakso tako važno vprašanje, oziraje se na finančne zahteve.

Delavca skuša predloga varovati za primere, da bi službodajnik ne mogel plačevati, s tem, da ostane njegovo pričakovanje v moči kljub temu, da se ne plačujejo prispevki.

Glavnične odpravnine za zaostale.

Ako umre zavarovanec, se dovolijo zaostali glavnične odpravnine. Do njih imajo pravico vdove ter zakonski in pozakonjeni otroci pod 16 leti. Nezakonski otroci imajo pravico po materini smrti, pa tudi po očetovi smrti, in sicer tedaj, če je bilo njegovo očetovstvo sedno dognano in pripoznano. Tudi roditeljem umrlega, ki jih je on vzdrževal, potem njegovim vnukom ter bratom in sestram pod 16 leti, ki so od njega dobivali svoj živč, se prizna odpravnina. Pogoj za podelitev glavnične odpravnine je, da je prebil čas čakanja 40 prispevnih tednov.

Višina glavničnih odpravnin, ki jih je dovoliti zaostalim, naj se po-

vzame iz naslednjih primerov. (Pogoj 50 prispevnih tednov v letu):

Mezdni razred	K	Ako je ostala	
		vdova brez otroka	vdova z enim z dvema otrokom
I.	120	180	240
II.	150	225	300
III.	180	270	360
IV.	210	315	420
V.	240	360	480
VI.	270	405	540

za samostojno pridobivajoče (pogoj 12 mesečnih prispevkov po 1 K)

Povračilo prispevkov ob ženitvah.

Ženski zavarovanci, ki sklenejo zakon, imajo pravico, da se jim povrne polovica zanje plačanih prispevkov, ako so prebili čas čakanja 200 prispevnih tednov.

Uredba organizacije.

Organizacija se deli v spodnjo stopnjo (krajevni urad), srednjo stopnjo (deželni urad) in gornjo stopnjo (državni urad).

Spodnja stopnja, krajevni urad, za vse tri stroke zavarovanja je

Okrajni urad za socialno zavarovanje.

Njegova naloga je vse obdovanje s službodajniki in zavarovanci, priglavljanje in odglašanje, inkaso prispevkov, razvidnost pričakovanj in pripravljane odločb rentne komisije.

Združitev krajevne uprave teh treh strok socialnega zavarovanja v enotno krajevno službo zagotavlja dalekosežno oprostitev in ž njo znatno zmanjšanje upravnih stroškov.

V načelstvu okrajnega urada, ki oskrbuje krajevno službo za vse zavarovance in vse zavarovalne stroke, so zastopane tri skupine interesentov, delavci, podjetniki in samostojne osebe, vsak z eno tretjino. Delavci in podjetniki se volijo iz načelstev bolniških blagajnic. Zastopniki samostojnih oseb se imenujejo dotlej, da se določi volilni postopek.

Za osrednjo stopnjo, deželni urad, posluje trije organi. Rentna komisija zavarovanja za onemoglost in starost, voljena po kurijah iz načelstev okrajnih uradov, določa o pravicah do rent. Nadalje obstoja „deželni urad“, prav tako avtonomen upravni zbor, katerega je zlasti naloženo vplivati na uslaganje glavnice. Tretji organ je teritorialna zavarovalnica proti nezgodam, koje načelstvo je sestavljeno dve tretjini iz podjetnikov in ena tretjina iz delavcev. Zavod bi moral oskrbovati tudi pisarniške posle za rentno komisijo in deželni urad. — (Dalje pride.)

Novice.

PREKLIC. — Vinorejem naznanjamo, da je tržaško namestništvo PREKLICALO od-

lok, s katerim je bilo točenje novega vina prepovedano.

Papeževa zlata maša. — Sv. oče je imel v pond. 16. t. m. jubilejno sv. mašo v cerkvi sv. Petra. V pond. je praznoval 50-letnico, odkar je bil v mašnika posvečen. Ob tej priliki se je zbralo v Rimu, da prisostvujejo tej slovesnosti, mnogo kardinalov in škofov, med njimi tudi naš prevzvišeni knez in nadškof Francišek Borgia. Okoli 10. ure so v dolgem sprevodu prinesli sv. očeta na nosilih. Na tribunah v cerkvi so bili zbrani zastopniki držav in drugi visoki dostojanstveniki. Velikanska množica je prisostvovala pri sv. maši. — Raznim narodom in ljudstvom, ki so sv. očetu čestitali ob tej priliki, se pridružujemo tudi mi in prosimo Vsemogočnega, da bi še mnogo let ohranil sv. očeta na prestolu sv. Petra.

„Edinost“ in „Soča“ — sta objavili vest, da je c. kr. namestništvo prepovedalo točenje novega vina pred novim letom na predlog deželnega odbora goriškega. Po prejetih informacijah na kompetentnem mestu objavljamo, da *deželni odbor ni o tem vprašanju nikdar razpravljal in nikdar sklepal. Potemtakem so neutemeljene vse obtožbe, katere navedena lista osobito proti gg. dr. Gregorčiču in prof. Berbuču izvajata.* — Sicer je pa v obče znano, da dr. Gregorčič ne sedi v dež. odboru, marveč njegov namestnik Klančič. Čudno je vse-kako tudi, da hoče vlada zvrčati odgovornost svoje prepovedi na deželni odbor goriški! — *Saj je prepoved veljala tudi za Trst in okolico in Istro.* So-li merodajni nasveti dež. odbora goriškega, če bi res obstojali, *tudi za Trst in okolico in Istro?*

Res je pa, da je dež. odbor protestiral na predlog profesorja Berbuča dne 12. t. m. proti tozadevnemu odloku c. kr. namestništva, kateri protest se je tudi sprejel v zapisnik redne odborove seje dne 14. novembra t. l. ter je dež. odbor pri tej priliki *vnovič zahteval od c. kr. namestništva, da prekliče svoj tozadevni odlok.*

Vodstvo S. L. S. v Gorici je imelo pretekli četrtek daljšo sejo, v kateri je razpravljalo politični položaj in razmere v stranki sami. Denarničar je poročal o finančnem stanju stranke ter izprosil si nekatera navodila za nekatere posebne slučaje. Predsednik je poročal, kako se je izvršil sklep zadnje vodstvene seje, da naj se širši krogi rodoljubov obvestijo o notranjih strankinih razmerah, ter je navajal, kaj se je vsled tega zdaj zgodilo. — Pojasnil in obrazložil je odnošaje v deželnem zboru ter postopanje naših poslancev. Omenil je raznih potij, ki bi vedle deželni zbor iz sedanje zagate, katere pa večinom niso odvisne od naših poslancev, marveč od drugih strank in činiteljev, posebno od slovenskih veleposestnikov in agrarcev, ki so se udali s svojim načelnikom vred sodbodomislecju And. Gabrščeku.

Opozoril je, v kakršnem zmislu treba delovati za časa, koje deželni zbor odločen, ter dotaknil se homatij, ki so

bile nastale v stranki. Dodal je še nekaj besed o položaju v državi. — Drug član vodstva je omenil krivično naredbo, ki prepoveduje točiti novo vino do novega leta, ki dela vinorejcem in pivcem, kakor tudi krčmarjem, veliko krivico. — Odposlala se je takoj namestniku brzojavka, s katero vodstvo zahteva, naj se naredba takoj prekliče in odstavi referent, ki jo je zakrivil.

O vseh točkah se je vnela živahna debata, katere so se udeležili vsi navzoči člani vodstva. Po daljšem vsestranskem razgovoru, med katerem se je tudi izrazila želja, naj bi se take seje večkrat vršile, so se sprejele soglasno naslednje resolucije:

1. Vodstvo S. L. S., zbrano v seji dne 12. novembra, odobruje postopanje strankinih poslancev v deželnem zboru;
2. zahteva brezpogojno enega deželnega odbornika za S. L. S.;
3. obsoja zvezo „agrarnih“ in „neodvisnih“ slovenskih poslancev z voditeljem slovenskih liberalcev And. Gabrščekom ter priporoča njih zbližanje k naši stranki — brez And. Gab.;
4. obsoja zvezo cerkvenega dostojanstvenika prošta Faiduttija s slov. klubom, v katerem sedi in načeljuje And. Gabršček;
5. zahteva od vlade, naj prekliče, kdo je zakrivil in izvršil nepostavnosti, ki so se godile pri zadnjih deželnozborskih volitvah v kmečkih občinah za okolico goriško in v peti kuriji;
6. zahteva od c. kr. namestništva, naj takoj prekliče prepoved točiti novo vino, in pozivlja deželni odbor goriški, naj stori tudi on v dosego tega preklica potrebne korake;
7. priporoča vsem pristalem S. L. S., naj delujejo po svojih močeh v to, da se ohrani v stranki sloga, in da se ji pridružijo še drugi rodoljubi, ki priznavajo in odobrujejo njena načela in njen program.

Pesek v oči. — „Soča“ hoče s člankom „Gregorčič proti Gabrščeku“ čitateljem natrositi peska v oči, da bi jasno ne videli, zakaj je obstrukcija v deželnem zboru. Glede na ta članek konstatiramo:

Resnica je, da je dr. Gregorčič delal v deželnem zboru obstrukcijo ravno zato, da bi zabranil Gabrščeku, očetuli liberalizma na Goriškem, vstop v deželni odbor.

Resnica je dalje, da je dr. Gregorčič vedno lojalno priznaval in priznava „Slovenskemu klubu“ enega odbornika, a ta ne sme biti Andrej Gabršček.

Res je tudi, da bi dr. Gregorčič, ako bi ne bilo Gabrščeka v dež. zboru, ne priznaval *obeh* odbornikov „Slovenskemu klubu“, ker bi taka zahteva od strani omenjenega kluba ne bila niti pravična, niti opravičena, a z mirno vestjo lahko trdimo, da bi do take zahteve sploh ne prišlo, ako bi klub ne imel v svoji sredi And. Gabrščeka.

Vse drugo, kar čveka „Sočin“ član-kar o svrhi volilnega boja, o upor svojih volilcev itd., je maskiranje, s katerim bi Gabršček rad prikril svoj pravi namen vsega svojega delovanja t. j. skrb za žep.

Ves boj na slovenski strani dež. zbora se vrši prav zaradi Gabrščeka in njegove pohlepnosti in boj proti takemu razdiraču in koristolovcu je opravičen in potreben.

— Nadomestni rezervniki. Listi pišejo, da bodo nadomestni rezervniki, ki so nastopili vojaško službo dne 6. okt. t. l., obdržani v vojaški službi kot aktivni vojaki. To da se zgodi po cesarskem ukazu.

— Porotno zasedanje v Gorici se začne dne 26. t. m. Kot obtoženci bodo stali pred porotniki sledeči: Josip

Mezdni razred	Delavni zaslužek na teden	Tedenski prispevek (polovico plača delo-in službodajnik)	Pravica do rente (ako se plača 50 tedenskih prispevkov na leto) po		
			20	30	40
			letih		
			K		
a) Delavci.					
I.	do 4-80	12	144	156	168
II. a)	nad 4-80 > 7-20	24	198	222	246
b)	> 7-20 > 9-60				
III. a)	> 9-60 > 12-00	36	252	288	324
b)	> 12-00 > 14-00				
IV. a)	> 14-00 > 19-20	48	306	354	402
b)	> 19-20 > 24-00				
V. a)	> 24-00 > 30-00	60	360	420	480
b)	> 30-00 > 36-00	72	414	486	558
VI.	> 36-00				
b) Samostojni.					
(Na leto 12 mesečnih prispevkov po 1 K)			198	222	246

Berce iz Dornberga, ker je osleparil noko laško banko v Gorici; Franc Draschler, ker je ponarejal denar; Avgust Semolič, ker je zavrtno napadel mlinarja Petra Farlana in pa ker je nalagal oblasta.

Mesne novice.

m Odbor „Slov. katol. delavskega društva“ v Gorici bo imel v nedeljo dne 22. t. m. ob 11¹/₂ v društvenih prostorih sejo. —

m Shod društva „Skalnica“ bo dne 29. novembra t. l. v prostorih „Slovenske krščanske soc. zveze“ v Gorici (Gospodske ulice št. 6, drugo dvorišče).

m V „Alojzijevešču“ je praznih nekoliko mest. Prošnje je treba uložiti takoj. Potrebne priloge: kratni list, šolska spričevala, zdravniško spričevalo (za šolsko rabo), ubožno spričevalo in priporočilo župnijskega urada.

m Prihodnji torek bo predavanje v prostorih „Kršč. soc. zveze“. Predavalo se bo o hrani. Predavanje bo jako zanimivo, zato se pričakuje obilne udeležbe.

m Luigi Rosolen razstavlja v „Gledališki ulici“ v Gorici na oknu uprav pohujšljive podobe in kipe. Opozarjamo na to zadevo c. kr. okrajno glavarstvo, ki je že opetovano obljubilo raznim deputacijam, da hoče varovati našo mladino pred temi umetniškimi roparji nedolžnosti. Občinstvo zahteva, naj se mladina javno ne pohujšuje. Kdor hoče prirejati take razstave, naj jih prireja v notranjih prostorih. Tje naj gre, kdor hoče gledati pohujšljivo nagoto. — Opozarjamo prav resno c. kr. okr. glavarstvo na ta in na temu enake slučaje, ker drugače bo občinstvo samo napravilo korake. — Prav čudno pa je, da katoliški list „L'Eco del Litorale“ take pohujšljive razstave še priporoča. Glas izmed občinstva.

m Poskušen samomor vojaka. V torek zjutraj se je vrgel skozi okno drugega nadstropja vojašnice na Gradu vojak pijonir Stark ter si razbil črepijo. Prepeljali so ga v vojaško bolnišnico. Kot vzrok temu nesrečnemu koraku navajajo surovo ravnanje nekega korporala napram nesrečniku.

m Razstava del obrtnih učencev v Gorici se je zaprla.

Iz goriške okolice.

g Dornberg. — Tu se je preteklo nedeljo vršil shod liberalnih agrarcev. Dr. Franko je prišel sebi in svojemu klubu zaslug, da se sme novo vino zopet točiti; obenem je rekel, da je le farbanje kdor trdi, da je Fon to napravil. (Gosp. dr., ali Vas ni sram. Op. ur.) — Potem je govoril o užitnosti, da se dr. Gregorčičeva stranka hvali, da so to oni napravili, da ima ljudstvo koristi od tega. Dr. Franko je trdil, da ljudstvo nima nikakoršnih koristi od tega, ker ta denar roma v Farlanijo. (Bravo, g. dr.! Op. ur.)

Dr. Franko je dokazoval med velikim šumom in ugovori, da dr. Gregorčičeva stranka ni še nič storila v blagor kmečkega stanu, na kar se oglasi dornberški organist in vpraša, kdo je ustanovil pa posojilnice, katere so ljudstvo rešile iz odušnih rok, na kar je odgovoril, da bi bili morali ustanavljati kmečke zadruge in ne posojilnice.

Na to se oglasi k besedi Budin in hoče dokazati, da so posojilnice le v kvar kmetu, ne pa v korist. Beseda se Budinu valed tega zabrani.

Potem stavi vprašanje dornberški organist, kako je s kraškimi trtami iz državne trtnice, kakar ni mogel dr. Franko nič pojasniti, kakor samo to, da mu je J. Štrekelj povedal, da je vsa stvar v preiskavi, da on toži „Primorski List“ in „Gorico“ in da vse to pride pred po-

rotno sodišče, ter pristavil, da ako bi bilo količkaj resnice na tej slepariji, bi ga ne hoteli imeti v svoji sredi.

Gosp. veleposestnik Mrerlje predlaga, naj se deželni poslanci tako združijo, da dobi vsaka stranka svojega odbornika, kar se je zelo odobravalo. — Dr. Frankotu se je poznalo, da s tem ni zadovoljen, najbrže zato, ker sam misli biti odbornik in pa Gabršček, kateri je postal Frankotov komendant.

Dr. Frankov govor je pustil poslance silno mrzle, tako, da mu je nekdo zeklical: „Kaj hodite sem gori farbat, saj to znajo naši liberalci zadosti“.

Za dr. Frankom se je oglašil vrtojbenski Mermolja, ki je izpustil svojo navadno govoranco, ki jo je že nešteto krat na raznih shodih deklamiral, s katero ni drugega dosegel, kakor veliko krika in zabave.

Oglašali so se še drugi poklicani in nepoklicani govorniki.

Kot zadnji „agrarni“ govornik je nastopil neki M. B., ki je izustil te-le „znamenite“ besede: „Poslanci so vsi „gluhi“, so z mesa in krvi kakor mi in naj nas pišejo v uho“.

Na udeležnike je naredil ves liberalni agrarni shod utis prepustne barke. Mermolja je sam priznal, da je ta shod brez vspeha za agrarne liberalce.

g Vabilo k proslavi 25-letnice in ž njo združene 60-letnice cesarjeve, ki jo priredi dne 22. novembra „Katoliško bralno društvo“ v Št. Ferjanu.

Vspored:

(Dopoldne)

- 1.) Ob 9h zjutraj sv. maša.
- 2.) Po sv. maši: MLADENIŠKI TEČAJ. Mladeniški tečaj bo trajal do poludne.
- 3.) Skupno kosilo.

Popoldne:

Popoldne se prične LJUDSKA VESELICA v prostorih g. Fr. Trpina. — Za slučaj lepega in toplega vremena priredé združeni telovadci odsekov Gorica, Podgora in Mren na prostem telovadbo. — Potem se prične veselica po tem le vsopredu: 1.) Govor v proslavo cesarjevega in društvenega jubileja. 2.) Cesarska kantata, A. Hribar. 3.) Deklamacija: Proslava cesarjeve 60-letnice. 4.) Petje. 5.) Kmet Herod, burka s petjem v dveh dejanjih 6.) Deklamacija. 7.) Simplicij Žolna, šaljivi prizor. 8.) Petje. 9.) Deklamacija. 10.) Petje. Pričetek veselice ob 3h. Vstopnina 40 vin. — sedeži 40 vin. Društveniki vstopnine prosti. — K obilni udeležbi vabi najljubneje ODBOR.

g Tatovi. Dosedaj neznaní uzmo-viči so v noči od ponedeljka na torek udrli v trgovino g. Pavliča v Št. Petru in odnesli več čukra, sira, nekaj drobiža itd.

Iz ajdovskega okraja.

Dekanijska konferenca v Črnlčah dne 12. novembra je sklenila: 1. Odobrujemo postopanje S. L. S. — 2. Obžalujemo zvezo poslancev, ki so bili voljeni na strogo agrarni program, s protiljudskimi liberalnimi poslanci. — Vsi navzoči so pri tej priliki zopet povdarjali, kako neobhodno potrebna je sloga v naši S. L. S. in kako neizmerno škodljiv bi bil razpor in prepir. Naj torej zavlada zopet skupno delo v politiki in na socialnem polju, da bo uspevala dobra stvar! — O zvezi Faidutti-Gabršček je prodrlo mnenje, da ne spada pred konferenčni forum (sodišče).

a Brje. „Primorec“ z dne 6. t. m. se po stari navadi zaganja v g. župana J. Pavlica, češ, dakaže dve barvi. Da njem ne ugaja nobena, to vemo. Najraje bi videli, da bi bil naš g. župan brezbarven, neznačajan in Bog ve še kaj. Ker pa je naš g. župan mož, kateremu ne segate vi niti do kolena in dalje, ker uživa spoštovanje in zaupanje v starešinstvu, zaradi tega vam leži na želodcu. Ni res, da se obešamo Brejci na Pavličovo sukno, pač pa je res, da so se nekateri drugi Brejci svoj čas obešali na Pavličeve žepce, za kar jih g. Pavlica še sedaj „pogreša“.

Dalje pišejo o oslu pri citrah in temu oslu in citrah primerjajo naše stasine. Taka primera tiče v polni meri vam. Ali se ne spominjate več starešinstvene seje pred leti, ko liberalni zastopniki brejske občine v rihemberškem starešinstvu niso razumeli, kaj so sami sklenili in to v zadevi cerkve? To so vam bili osli pri citrah. Pravili so ljudem ravno nasprotno, kar so sklenili. Naj ta primera zadostuje!

Iz cerkljanskega okraja.

c Kmetijsko društvo v Cerknem. Mlekarna ne sme prodajati blaga nečlanom. Za to je pa tudi znižala članarino od 20 K na 2 K in 1 K pristopnine, da bi tako omogočila pristop dim najširšim slojem! Toliko v vednost njim, ki so zadnje dni hoteli imeti od zadruge blaga, dasi niso hoteli pristopiti kot člani, a prav za to blaga niso smeli dobiti in ga tudi dobili niso. Če so možje, jim bo vestno ravnanje zadruge celo dopadalo in se jim ne bo zdelo preveč žrtvovati 3 K, od kojih 2 K lahko potegnejo, kedar odpovedo članstvo Zadruzi, kar lahko store, kedar jim drago! Vabimo zlasti preč. gg. duhovnike v okraju, da pristopijo našemu društvu in tako z lepim izgledom svojim duhovnanov govore jasno in prepričevalno besedo.

c Cerkno. Društveno. V nedeljo, 22. t. m. takoj po popold. službi boji bo v G. D. javno predavanje. Želeti je, da bi se zlasti naši telovadci teh predavanj udeleževali polnoštevilno.

Dramatični odsek telovadcev pripravlja zanimivo igro. Ustanovili smo abstinenčni krožek. V govorniški šoli bodo telovadci ob deklamaciji posebno lepih odlomkov iz „Mladosti“ vežbali spomin, blažili srce in se urili v javnem nastopu. Bilanco o delu in napredku v našem telovadnem odseku pa bomo sporočili čisto nepristransko ob koncu zimске sezone. Merilo resničnega napredka nam bo 1. abstinenca, 2. čebelica, 3. disciplina in točnost pri vajah, 4. študij in petje! Takoj, ko se vrnete že čez par tednov dva brata-vojaka, jo bomo poskušali tudi z narodnim orkerstrom ali s tamburaškim zborom.

c Novaki. — Sporočati Vam moram, g. urednik, da je pri nas umrl mož, na katerega so cerkljanski liberalci s ponosom gledali in ga za časa, ko je bil še zdrav, učili zabavljati čez duhovno, vero in našo stranko. Mož je pred časom obolel. Začel je spoznavati, da vendar ni vse res, kar so ga naučili cerkljanski liberalci. Spreobrnil se je popolnoma. Umrl je kot spokornik, kot najboljši kristjan. Mhael Razpet, po domače „Golenski kovač“, je bil trikrat spovedan in obhajan v kratkem času njegove bolezni. — Poglejte pa liberalno nehvaležnost. Ko je ležal na postelji v bolečinah in se pripravljaj za pot v večnost, ni bilo od nikoder cerkljanskih liberalcev, da bi ga tolažili in se ga vsaj spomnili v hudi bolezni. Tu vidimo liberalno nehvaležnost. Dokler je bil zdrav, so ga rabili, ko je obolel, ga niso več poznali. Grda liberalna nehvaležnost! Sicer vemo, da tolažba takih ljudi, ki ne verujejo nič, nič ne velja, in da je

le tolažba duhovnika na smrtni postelji res tolažilna; a s tem obnašanjem so cerkljanski liberalci se pokazali v pravi nagoti.

c Iz Novakov — Cerkljansko. — Preteklo nedeljo, 8. t. m., je imelo naše „izobr. društvo“ svoj letni občni zbor s predavanjem. — Dosedanji g. predsednik je govoril o zgodovini slovenskega kmeta, o njegovi veseli, a še bolj žalostni preteklosti. Pokazal nam je pa tudi, kako si je slovenski kmet z vstrajnostjo priboril z drugimi stanovi vred sedanjo svobodo. Res, da je ta svoboda marsikateremu škodovala, ker je ni znal rabiti. Pa tudi drugi vzroki so, da je začel kmet zopet propadati. A! upanje je, da se obrne k boljšemu, ker država in večina poslancev je spoznala važnost kmečkega stanu. Vsi kmečki poslanci so sklenili med seboj zvezo v korist kmetijstva, in teh je v državnem zboru večina.

Zboljšajo se pašniki in planine, olajšave se dovoljujejo kmečkim sinovom pri vojaki, naši poslanci se potegujejo za razbremenitev kmečkih dolgov, za zavarovanje za starost, za preosnovo ljudskih šol itd. — A treba je, da si tudi kmetje sami pomagajo. Berite časopise, združite se v „Kmečke zveze“; ob volitvah vsi storite svojo dolžnost! Z vidnim veseljem so poslanci sledili govoru. Bilo jih je okoli 80. — Nato se je volil novi odbor. — Ustanovili bomo tudi „Čebelico“, novih udov se je veliko vpisalo, tako da upamo, da jih bo z novim letom 100 — večina fantov in deklet.

Iz tolminskega okraja.

b Nemški rut. Vsi delženci razdeljenega občinskega zemljišča izrekamo srčno zahvalo in sicer našemu ljubljemenemu državnemu poslancu g. dr. Antonu Gregorčiču, sl. županstvu v Hudajuži, sl. glavarstvu v Tolminu, ki so našo prošnjo podpirali, da nam je poljedelsko ministerstvo dovolilo 5000 K podpore v svrhu urejenja, iztrebljenja in ščiččenja naših pašnikov. Po naših razdejenih občinskih pašnikih je raslo dosedaj trnje, robidovje in nič vredno grmovje. Sedaj se vse to iztrebi, nekateri so to že naredili, in tako bomo puste gmajne spremenili v lepe pašnike. Žvino-rejci smo s tem mnogo pridobili. Še enkrat: iskrena hvala vsem, ki so delali na to, da se nam je naklonila izdatna državna podpora.

t Sela. — Mnogo se je pri nas govorilo o nekem kipu sv. Florjana, in celo liberalni časniki so se s to rečjo bavili in nas nategovali, češ, da smo prodali sv. Florjana. Na kratko povemo resnico v tej zadevi. Par gospodov iz Tolmina je prišlo v Sela. Zagledali so v stanovanju V. M. kip sv. Florjana. Prosili so staro mater, naj ga jim proda. Ker se le niso hoteli odstraniti iz hiše, jim ga je dala s pogojem, ako bo gospodar s tem zadovoljen. Gospodar, ko je prišel domov, ni bil s tem zadovoljen in od tolminskih gospodov zahteval kip nazaj. Gospodje od „Gasilnega Doma“ v Tolminu so se pridružili, da ga ne dajo niti za 100 gld. nazaj in se zvijali na vse načine. Mi smo jih pa lepo podučili in sv. Florjan je prišel spet srečno v Sela na veliko jezo mogočnih gospodov iz Tolmina. Ostali so z dolgim nosom. — Sv. Florjana ne prodamo, na našo molitev nas varuje požara, in slučaj ali neslučaj je hotel, da v času, ko je bil naš sv. Florjan v Tolminu, je bil pri nas požar. — To je na vsej stvari resnica!

t V Poljubljaju je imelo v nedeljo 15. t. m. slov. kat. izobraževalno društvo predavanje. Predaval je g. profesor dr. Čapuder. Predavanje je bilo prav zanimivo; predaval je o treh predmetih. —

G. predavatelju izreka odbor svojo iskreno zahvalo za poučno predavanje.

Društvo jako lepo napreduje; do zdaj je 100 članov. Društvo si je zdaj omislilo tudi novi harmonij.

Iz kobariškega okraja.

kđ Krn. — Mi Krnčani smo tega prepričanja: kogar „Soča“ blati in napada, ta je gotovo mož na mestu. Tak mož na mestu je naš ljubljani državni poslanec dr. Ant. Gregorčič. Tega „Soča“ vedno napada zato, ker dela nesebično za ljudstvo. Kako nesebično dela pa Gabrček za ljudstvo, to najbolj kažejo njegove botege, njegove tovarne in tiskarna. Mož zna molziti slovenski narod. Vse je narodno, kar on prodaja in od česar ima on dobiček. — Kdo more kaj takega našemu Gregorčiču očitati? Ljudje, odprite oči!

Iz sežanskega okraja.

s Iz Koprive. Koprivski občinarji se iskreno zahvalujemo državnemu poslancu g. Jos. Fonu, da nam je izposloval 400 K podpore na korist nas vseh. Več občanarjev.

Iz Iržiškega okraja.

tr Devin. Našemu županstvu je došla pobotnica, napravljena v slovenskem jeziku od J. Terčona. J. Terčon jo je dal podpisati dvema devinskima starešinama in sicer g. Plesu in g. Mervicu, devinskemu podžupanu. Čujte, ljudje božji, kaj sta ta dva „vzor rodoljuba“ in napredna liberalca načelovala na slovensko pobotnico. Eden se je podpisal F. Pless, drugi Giuseppe Merviz Popesta. Joj, napredno nazadnjaštvo, kako rešuje devinsko ladjico narodne pcgube. Da, da, prave slovenske kraške kalabreže imamo v Devinu. Sramota, da se taki možje ne zavedajo več, da so Slovenci. Ubogi Devin, ako imaš še kaj takih „naprednjakov“, boš kmalu odpadel kot suha vejica od debla slovenskega naroda.

Frk čez hrib.

Peter Cotič,

čevljarški mojster, Gorica,

Gosposka ulica 1

Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Cerkvena mizarska dela
V rimskem in gotičkem slogu izdeluje

A. Černigoj-Gorica.

Novodošlo blago

za nastopno sezono

se vdobi po zmernih cenah v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec v Gorici

Tekališče Josipa Verdi št. 33 in v podružni delavnici

na Tržaški cesti

v lastni hiši

(v bližini g. Černigoja).

Opozarja se gg. odjemalce, veleč. duhovščino in slav. občinstvo v mestu in na deželi, da je došla ravnokar velika množica raznovrstnega blaga iz avstrijskih in angleških tovarn najrazličnejših kakovosti za vsaki stan.

Štev. 3103

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

zastavil III. četrtleta, t. . mesecev

javna dražba

junija, avgust in septembra 1907,

začne v

ponedeljek, 7. decembra 1908,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrtke in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. poludne.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

V Gorici, 3. novembra 1908.

Zaloga.

Podpisani priporoča p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo

trgovino z lesom, cementom, peskom, drvni in ogljem

na Volčjdragi pri postaji c. kr. državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po naročilu vsem gg. odjemalcem po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

Ivan Šuligoj,

krojaški izvedenec

ulica sv. Antona 12, GORICA.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

Slavnemu občinstvu v naznanje!

Zopet novo blago v partiji!

Ker si slavno občinstvo prav v sedanjem času preskrbuje zimske obleke, opozarjam, da naj si vsakdo ogleda moje novo došle novosti vsakovrstnih forštajnov, Zybelinev, moških oblek, — katero je vse kupljeno pod navadno ceno, ter se tudi prodaja pod navadno ceno, in prepričal se bode vsakdo, da si

prihrani denar

ako se poslužuje pri svojih potrebščinah v mojej trgovini — kajti iščem le samo majhen dobiček. Kdor hoče torej kupiti dobro in po ceni naj se obrne na tvrdko

FRANC RAVNIKAR--GORICA

ulica Raštelj št. 16

katera je edino in prvo slovensko podjetje manufakturne stroke v tej ulici.

V zalogi so izgotovljene otroške obleke do 10 let po zelo nizki ceni!

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylzenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem in sicer v sodčkah in steklenicah; z domačim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem mojo kleparsko obrt preselil iz ulice Sv. Antona št. 7 v Križno ulico (Via Croce št. 8 nasproti „Šolskega Doma“ v GORICI.

JOSIP PATEK, klepar naslednik Karola Čuferja.

Svoji k svojim!

ŠTEFAN NOSIČ

naslednik Antona Pucelja

uljudno naznanja slav. občinstvu, da je prevzel od g. Pucelja znano

edino slovensko brivnico

v Gorici, na Travniku.

Zagotavlja postrežbo v popolno zadovoljnost, se priporoča za obilen obisk. Sprejema vsa v to stroko spadajoča dela kakor: maskiranje, vlasulje, brade itd. Kupuje zmedene lase po najvišji ceni.

Svoji k svojim!

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljivec prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in drobnega bagater tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

Deželno gospodarstvo.

Kakor sta pred kakimi sedmimi leti grdo farbala ljudstvo tedanja pobratima A. Gabršček in dr. Tuma ter mu dokazovala s številkami, kakšna nesreča za deželo in občine bi bila, če bi prišla užitnina v deželno upravo, kar je naša stranka zagovarjala in zahtevala; kakor je tačas „Soča“ bežela in imenovala zastopnike zdrave ideje pobiranja užitnine v deželni režiji „sleparje našega ljudstva“, tako dela tudi sedaj z deželno upravo. In kakor je prišla vsa dežela do prepričanja, da so sleparili z užitnino naše ljudstvo tisti, ki so drzno metali drugim „sleparje“ v obraz, tako pride prej ali slej vsa dežela do prepričanja, da uganja „Soča“ dandanes z ljudstvom iste burke, kakoršne je uganjala pred leti z njimi glede užitnine.

Kakor tačas, dokazali smo tudi sedaj s številkami in uradnimi podatki, da je res ravno nasprotno tega, kar „Soča“ in njeni pristaši trdi; a kakor tedaj, ponavlja tudi sedaj vedno in vedno isto pesem o slabih deželnih financah in slabem gospodarstvu v deželni hiši, ker ji tako kaže. Bližnja prihodnost jo lopne tudi sedaj po zobeh v tem vprašanju, kakor jo je lopnila pred leti z užitnino.

Da bi hoteli prepričati „Sočo“ in njene privržence o tem, da nimajo prav, nam niti na um ne pride. „Soča“ slepi vedoma, čitatelji ji verujejo slepo. — Zdi se nam pa potrebno opozoriti naše čitatele na neutemeljeno, grdo gonjo, katero uprizarja navedeni list proti naši stranki v tej zadevi. Vseh nerazumnosti, zavijanj in lažij, navedenih v označenem listu v članku „Prava kmečka stranka“, ne moremo razpravljati in po vrednosti ožigosati, ker bi za to morali pisati članke in članke, da celo knjige. Zadošča naj le pojasnilo nekaterih točk iz navedenega članka v „Soči“; iz teh sklepa čitatelj sam lahko, kaj je vredno drugo gradivo.

„Soča“ pravi, da l. 1903 se je izdalo za kmetijstvo 78.000 K, leta 1904 pa le 64.000 K in leta 1905 le 53.000 K, ter sklepa iz tega, da so rasti izdatki za druge potrebe vedno bolj, a za kmetijstvo se je izdajalo onih let vedno manj, dasi bi bilo vredno in pošteno pojasniti, zakaj je šlo tako. Toda pustimo to in vprašamo, zakaj pa ni šla „Soča“ naprej in ni povedala, koliko se je izdalo v to svrhu l. 1906 in 1907.

Odgovor je jednostaven: L. 1906 se je izdalo za kmetijstvo 82.765 K in l. 1907 pa 135.021 K.

Tu imate poštenjaka, zavijača! Kjer in dokler mu kaže, navaja števila: a ko mu ista ne ugajajo, jih zataji.

Dalje trdi list, da ima dežela polno dolgog, novih do 3½ milijona, a novih dohodkov ni od nikoder.

No, povemo mu, da ima dežela dandanes malo več dolgog, nego liberalna podjetja: Jelen, Trgovski dom, Südbahn-Hotel, posojilnična hiša v gosposki ulici in Mizarska zadruga. Dandanes obstojijo namreč sledeči deželni dolgov:

Posojilo iz l. 1888 v obveznicah, ki se leto za letom izžrebajo in izplačujejo, znaša še 512.600 K; posojilo iz l. 1902 v nominalni vrednosti 1 milijon krom, od katerega se je izplačalo vže 23.000 K, znaša še 977.000 K; posojilo za nakup železniških akcij v nom. vrednosti 300.000 K, od katerega so se izplačali že 11. in 12. obrok, znaša še približno 285.000 K; izplačati sta tudi še 2 obroka posojila za slavnosti l. 1900 v skupnem znesku 18.600 K; in dva obroka posojila za zboljšanje goveje živine v skupnem znesku 4000 K; skupaj 1.797.200 K.

Te dolgove in nič več izkaže računski sklep za l. 1908. Isti bo tudi iz-

kazal, da nepokriti znesek 186.200 K, kateri kaže proračun za l. 1908, izgine popolnoma in da ostane še lep znesek na razpolago za l. 1909. Vsaka uprava stavi navadno večje zneske v proračun, nego se faktično izdajo, posebno vsaka deželna uprava, ker se ne ve, kake zahteve bo dala zbornica v tem ali onem poglavju. Obračun za l. 1908 bo pa gotovo izkazal preostanek in ne deficit.

Kako brezvestno hujska list svoje kaline, razvidi čitatelj tudi iz tega: List piše: „O 100 K čistega katastralnega dohodka se plača 62 K, ostane torej posestniku le 38 K“. Po kontekstu bi moral vsakdo misliti, da je to zakrivila deželna uprava in da dežela dobiva teh 62 K. In kaj je na tem resnice? Naša dežela ima najmanjše doklade na realni in obrtni davek, namreč 20% na realni in 30% na obrtni. Nobena druga dežela v Avstriji nima manj doklad nego po 40% na te davščine.

Res je pa, da imajo skoro vsi drugi avtonomni zastopi višje doklade nego dežela. Čestni odbor za goriško okolico ima 35 odst, okr. šolski svet 71 odst, občine povprek po 80 odst, cerkveni odbori različno po potrebi in času, kupčijska zbornica 10 odst; a kaj more deželna uprava za to? — Dobi li ona te procenete?

Jednaka hudobija tiči tudi v trditvi, da znaša užitnina od vina 18 K, oziroma 13 K. Da, to je res, toda kdo nalaga in dobi to davščino? Pri srednjem tarifu dobi n. pr. v mestu država 4.46 K, dežela isto toliko, okr. šolski svet 20 odst, mesto 180 odst. A hudobnež in brezvestnež v „Soči“ bi hotel naprtiti vsa dajila deželni upravi na rame in kaže s pratom: Glejte, kakšna je ta dež. uprava in kaj vse zahteva od kmeta!

„Soča“ pa smeši sama sebe in zafkuje nevede in nehoté svojega lastnika in poslanca A. Gabrščeka z opombo o 400.000 K „neizplačanih podpor“.

Če je res, kar list trdi, kako to, da ne prihajajo uredništvu pritožbe o neizplačanih podporah? Kako to, da se prosilci ne pritožujejo pri poslanca A. Gabrščeku? Zakaj ne priropota on, kateremu ne manjka „korajže“, v deželno hišo ter zlasti odbor, ki noče izplačevati dovoljenih podpor, kakor njegov list trdi? Je-li moža zapustil pogum? Prej se je izgovarjal, da nima besede v deželni hiši; a sedaj je on gospodar tam kot vsak drugi poslanec, in deželni odbor mora pač izvršiti to, kar dež. zbor določi. Poslanec pa ima dolžnost zahtevati od odbora, da to izvrši. Zakaj molči on, in zakaj ropotú list? — No, odgovor je lahek, namreč zato, ker se od zabavljanja ne plačujejo še doklade. Inače bi bil navedeni list previdnejši.

Tu smo pojasnili in stavili na pravo mesto nekatere točke pogrete „rihte“ o slabem gospodarstvu v deželni hiši. O norišnici smo molčali namenoma. Tudi o tem dobé hujskači na nasprotni strani svojčas svoj odgovor, kakor so ga dobili za hujskanje in trditve, da je dobil dež. odbor 140.000 K za nabavo sena, ter da je delil seno v Furlaniji zastonj, o čemur bo še govor.

A vže iz tega razvidijo naši prijatelji, kolike vrednosti je zabavljanje o slabem deželnem gospodarstvu v „Soči“ in koliko so vredne trditve, ki se izvajajo iz tega.

Razstave goveje živine.

V Bovcu.

Dne 9. t. m. se je vršila razstava goveje živine v Bovcu. Vreme je bilo za ta namen zelo neugodno. V nedeljo je začelo pošteno snežiti tako, da je bila bela snežna plahla do pondeljka 20 cm

visoka. Bati se je bilo, da pade razstava v vodo; bati se je bilo tudi, da nekateri člani razstavne komisije ne bodo mogli priti v Bovec. Do 10. ure ni bilo tudi na razstavišču med Dvorom in Bovecem nobene živali. Kmalu potem se je vreme razjasnilo, živinorejci iz bližine so pričeli priganjati živino na prostor, ki je bil v ta namen določen, in nabralo se je na mah na razstavišču okoli 40 glav goveje živine. Takoj zatem so prišli tudi člani komisije iz Tolmina.

Napovedano je bilo za razstavo mnogo več glav živine; ni čuda, če niso mogli oddaljeni ugoditi dani besedi in in prignati živino na trg.

Toda že ona živina, ki je bila razstavljena, je pokazala, da Bovško lepo napreduje. V tem okraju je bila razstavljena živina vedno lepa, a letos se je pokazal vesel nepredek na tem polju. Ob sebi se razume, da je bila razstavljena živina brez izjeme vsa belanskega plemena, kar zagotavlja temu okraju še velike vspehe na polju živinoreje. Toliko komisija kakor tudi strokovnjaki, ki so si razstavo ogledali, so bili zelo zadovoljni in so se prav laskavo izrazili o razstavi.

Bikov je bilo na razstavi 9, med temi nekateri prav lepi. Prvo darilo v znesku 40 K je dobil Srečko Kavs iz Čez-Sože hšt. 25; drugo Fran Kenda iz Dvora (30 K) in tretje (20 K) Anton Kavs Plužne. Nagrado 10 K je dobil Andrej Mrakič iz Dvora hšt. 12.

Krav je bilo na razstavi 16 in so dobili darila:

1. Za dve najlepši kravi Izidor Osttar iz Bovca (40 K); 2. Anton Kavs iz Pluženj (30 K) in 3. Andrej Hosner iz Bovca (20 K).

Nagrade po 10 K sta dobila: Fran Mišic — Dvor 46 in Jožef Šuler — Čez-Soča 35.

Junic je bilo 15, prvo darilo je dobil Andrej Hosner iz Bovca hšt. 137 (30 K); drugo Jožefa Zornik iz Bovca hšt. 334 (25 K); tretje Katarina Kravanja iz Bovca hšt. 92 (20 K) in četrto Andrej Skočir iz Čez-Soče hšt. 21 (15 K).

V Kobaridu.

Najlepši vspehi med vsemi razstavami v gorah pokazali so se na razstavi v Kobaridu, ki se je vršila dne 10. t. m. Prva razstava pred dvema leti je kazala tudi najboljše vspehe, lani se je zdelo, da okraj nazaduje, a letos je vse popravil. Prignane živine je bilo radi slabega vremena le 63 glav, a ta živina je bila vobče zelo lepa. Toliko komisija, kakor tudi drugi prijatelji živinorejcev so se veselili nad lepim vspehom te razstave ter so priznali, da je v gorah najlepša. Pohvala pritiče v prvi vrsti živinorejcem z Livka, ki so odnesli tudi največ daril z razstave. Anton Hrast iz Livka je n. pr. dobil 100 K, in sicer 60 K kot prvo darilo za bika in 40 K kot tretje darilo za kravo. Sploh kobarški okraj napreduje zelo v živinoreji in je le želeči, da koraka na tej poti vedno naprej.

Bikov je bilo na razstavi 15. Prvo darilo za bike se je priznalo Antonu Hrast z Livka 13 (60 K); drugo v znesku 40 K Alojziju Miklavicu iz Idrskega 13; tretje (30 K) Antonu Kranjcu iz Sužida 37; četrto (20 K) Francu Pontarju iz Kobarida 98. Častna diploma se je priznala Antonu Juretiču u iz Kobarida.

Za krave so dobili darila:

1. Miha Perat — Perati (60 K); 2. Andrej Menič — Borjana (50 K); 3. Anton Hrast z Livka (40 K); 4. Andrej Kranjc — Svino 11 (30 K) in 5. Fran Šterman iz Kobarida (20 K).

Nagrado 10 K je dobil Andrej Kurinčič iz Idrskega 24.

Za junice so bili obdarovani:

Ivan Drešček — Livek 2 (40 K);

Andrej Uršič — Sužid 36 (35 K); Anton Faletič — Ravne 100 (30 K); Anton Juretič — Kobarid (20 K) in Jožef Mašera z Livka (20 K). — Vrh tega se je dalo oddaljenim, ki so imeli lepo živino, še nekaj potnin po 5 K.

V Tolminu.

Na razstavo v Tolminu je bilo prignanih na sv. Martina dan 77 glav goveje živine. To je sicer lepo in zadostno število za tako okrajno razstavo; a z ozirom na velik okraj in veliko število goveje živine v tem okraju, je bilo pričakovati več. Ni dvoma, da bi bili prignali živinorejci še toliko glav, da ni bilo vreme zelo neugodno. Splošna želja je toliko v Bovcu kakor tudi v Kobaridu in Tolminu, da bi se vršile razstave za naprej vsaj mesec dni poprej. Bovčani in Kobaridčani zahtevajo to odločno; če bi Tolmincem bolj ugajal sv. Martin, ker imajo mnogo živine na planinah, se jim tudi lahko ugodi.

Razstava je pokazala na prvi pogled, da tolminski okraj naglo napreduje na tem polju. Sedaj razstavljena živina se ne da skoraj primerjati z ono, ki je bila na prvi razstavi.

Nad tem vspehom so se veselili komisija, Tolminci in vsi oni, ki so razstavo obiskali. Vsi so bili uverjeni, da denar, izdan od dež. odbora v ta namen, ni zavržen denar.

Bikov je bilo 15 in so dobili darila za bike:

Franc Šorli — Lojé 43 (60 K); Franc Koder — Bača-Podbrdo 4 (50 K); Anton Pitamic — Volče 107 (40 K); Andrej Kavčič — Čiginj 7 (30 K) in Ivan Rutar — Volče 102 (20 K).

Za krave so dobili darila:

Jožef Leban — Zatomin 1 (60 K); Jožef Lipušček — Zatomin 41 (50 K); Anton Maligoj — Volče (40 K); Franc Leban — Zabče 3 (35 K); Andrej Ipavec — Volče 15 (30 K); Neža Rejc — Kueža 24 (25 K); Franc Dobravec — Temljine (20 K); Štefan Bukovec — Volče 25 (20 K).

Za junice:

Franc Fortunat — Volče 75 (60 K); Jožef Kogoj — Temljine (50 K); Franc Podreka — Volče 115 (40 K); Peter Kragelj — Volče 35 (25 K) in Franc Sovdat — Gabrije 10 (25 K).

S tem je za letos razstav goveje živine konec.

Loterijske številke.

14. novembra

Dunaj 41 79 56 90 10
Gradec 57 73 32 22 37

ANA LIKAR

naslednica G. Likar.

V GORICI — Semenška ulica šte. 10.

Velika zaloga

pisarniških in šolskih potrebščin.

Raznovrsten papir in papirnati izdelki.

Knjige: molitvene, šolske, vpisovalne itd.

Svete podobe.

Tiskovine za duhovnije in županije.

Tiskanje zasebnih tiskovin: računov, napisov itd.

Pergamentni papir za zavijanje masla.

Svilen papir in peresa za umetne cvetlice.

Svetilke in okraski za veselice.

Velika izbira razglednic.

Albumi za razglednice, poezije in slike (fotografije.)

Preskrbuje se vezanje knjig ceno dobro in lepo.

Dobra postrežba, vse po nizki ceni.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4¹/₂% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5¹/₄% (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)“

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 1:04
istrsko	„ 1:20
Corfu	„ 1:20
Puglie	„ 1:28
Jesih vinski	„ 2:—
	Milo in luči.

Priporočam čeh duhovščini in cerkvenim oskrbnistvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 20 in via Seminario 10.

Prodajalna Katoliškega tisk. društva

v Trstu

pri veliki pošti — ulica delle Poste št. 9.

se priporoča za nakup raznih molitvenikov, kipov, križev, rožnih vencev, podob malih in velikih, svetinj, cerkvene obleke, voščenih sveč, pisarniških potrebščin, i. t. d. . t. d. i. t. d.

Za časa sv. misijona lepe misijonske podobice z slovenskim besedilom. Ob 50-letnici mašništva sv. Očeta: podobe Pija x. na platno z lepim okvirjem.

Zaloga tiskovin za častite župne urade.

Za obilo naročil in obiska od čeh. gg. duhovnikov kakor p. n. občinstva se priporoča z velespoštovanjem

„Katol. tisk. društvo“ TRST.

Namizna jabolka

v kakovostih po kron 10, 12, 14 za 100 kilov s kolodvora Litija razpošilja v vsaki množini po povzetju

J. Razboršek,

v ŠMARTNEM pri LITJI (Krajsko).

Korbica 5 kilo franko K 2 po povzetju.

Otvoritev nove mesnice v Gorici

ulica SV. IVANA št. 3.

Slavnemu občinstvu in posebno goriškim gg. gostilničarjem ter p. n. zavodom naznanjam, da sem otvoril s 1. septembrom t. l. lastno mesnico v Gorici v središču mesta

ulica Sv. Ivana št. 3.

Zagotavljam točno in dobro postrežbo ter se priporočam za obilen obisk udani

Adolf Urbančič mesar.

I. ZORNIK

Gorica — Gorica

sedaj Gosposka ulica 11.

priporoča najtopleje svojo največjo zalogo vsakovrstnega blaga kakor:

Perilo za gospode, jäger perilo, ovratnice, rokavice, nogavice, dežnike, okraske za obleke, pasove, predpasnike, moderce, vzenja čipke, fina mila i. t. d. volnene šerpe in rute, — najlepša zaloga vsakovrstne kožuhovine ovratnike po nedosežno nizkih cenah. Voščeno platno za mize v veliki izbiri

A. Fajt pekovski mojster v Gorici, tekališče Fr. Josipa 2 (lastna hiša)

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva za nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno. Prodaja fino pecivo, likerjev.

Peče tudi najfinejše pecivo.

Svoji k svojim!

Najlepše fotografije

dobite

v odlikovanem fotografskem ateljeju

ANTONA JERKIČA

Gorica

Trst

Gosposka ulica št. 7.

Via delle Poste št. 10.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štekŋzevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti pranim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvrna steklica tega olja na ravnomerne barve po K 1:40 bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave. Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čeh. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsklinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Prosiva sahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva sahtevati listke!

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

V zalogi ima: modro galico, žveplo, razna umetna gnojila, gumijeve vezi, belo in živinsko sol, otrobi debele in drobne, turšico, moko, klajno apno in drugo.

Člani pridruženih zadrug se pri prevzemanju blaga morajo izkazati s člansko knjižico zadruge in posojilnice, h kateri pripadajo.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, bivši „Hotel Central“.